

LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

NR 173 DECEMBER 2023

MEDLEMTIDNING FÖR SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

**Avskräckningsdoktrin
fördöms kraftigt under
kärnvapenförbudets
statspartsmöte i FN**

**Intervju med nya general-
sekreteraren för ICAN:
–Det finns ingen större orätt-
visa än kärnvapen**

**Verksamhetsberättelse
i urval 2022-09-01 –
2023-08-31**

Läkare mot Kärnvapen ges ut av föreningen Svenska Läkare mot Kärnvapen, SLMK.

ANSVARIG UTGIVARE: Josefin Lind,
josefin.lind@slmk.org
REDAKTION: Clara Gullman Levin, Josefin Lind
och Gabriel Holmbom.

LAYOUT: E&G Design.
TRYCK: Exakta Creative.
Tryckt på miljögodkänt papper.

ISSN: 1400-2256

Nästa nummer utkommer i februari/mars.
Material skickas till redaktion@slmk.org senast
15 januari 2024.

Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norrullsgatan 45,
113 45 Stockholm
E-POST: info@slmk.org

Bli medlem på www.slmk.org

BANKGIRO: 901-0901
SWISH: 1239010901
FÖLJ OSS:
Facebook.com/SLMK.1981
Instagram: @svenskalakaremotkarvnapen
Twitter: @IPPNWSweden

SLMK arbetar preventivt för att kärnvapen ska
avskaffas innan de används igen. Vi är en del av
IPPNW (International Physicians for the Prevention
of Nuclear War) samt ICAN (International Cam-
paign to Abolish Nuclear Weapons).

Tidningen utkommer till alla medlemmar i
Danske Læger mod Kernevåben,
www.danskelaegermodkernevaaben.dk

KONTAKT:
Povl Revsbech (sekretær og kasserer)
povl.revsbech@gmail.com
DLMK, c/o Povl Revsbech, Langdalsvej 40
8220 Brabrand, Danmark

INNEHÅLL #173

- 4 Avskräkningsdoktrin fördöms kraftigt under kärnvapenförbudets statspartsmöte i FN
- 6 Intervju med Melissa Parke, ny general-sekreterare för ICAN: –Det finns ingen större orättvisa än kärnvapen

- 10 Verksamhetsberättelse i urval 2022-09-01 – 2023-08-31
  - 7 Kan Sverige verka aktivt för nedrustning som Natomedlem?
  - 8 Notiser
  - 9 Boktips: Atombomba månen och andra militära projekt som lyckligtvis aldrig lämnade ritbordet
  - 17 Danske Læger mod Kernevåben Formandsberetning 2023
  - 18 Krönika: Unga läkare engagerar sig för nedrustning

HAR DU BETALAT DIN MEDLEMSAVGIFT?

Fortsätt bidra till en kärnvapenfri värld genom att betala din medlemsavgift!
Notera att från detta verksamhetsår gäller en ny avgift: 365 kr.

LÄKARE - 365 KR/ÅR
ASSOCIERAD MEDLEM - 200 KR/ÅR
STUDENT - 100 KR/ÅR
STÖDMEDLEM – VALFRI SUMMA

BANKGIRO: 901-0901
SWISH: 1239010901

Märk betalningen med ditt namn och medlemsnummer.
Skänk gärna en extra gåva till verksamheten. Tack för ditt stöd!

Vi tar oss igenom det tillsammans – för att vi kan, vill och måste

Vendela Englund Burnett
Ordförande

Det är mörkt när jag skriver detta. Sällan har senhöstens väder så väl återspeglat världsläget. Knappt en solglimt. Mot en mörk fond av krig försämrades läget även på kärnvapenområdet: Ryssland lämnade provstoppsavtalet, som för övrigt nu bara Frankrike och England av kärnvapenstaterna ratificerat, USA fattade beslut om kraftig ökning av anslagen till kärnvapen och en israelisk minister uttalar att kärnvapen användning kan vara ett alternativ. Sverige har signerat ett avtal med USA utan skrivningar om att kärnvapen aldrig får införas till svenskt territorium. Black week och domsöndagen kändes olycksbådande symboliska.

Mot kvällen när jag tittar ut, liksom när jag pratar med folk, öppnar mail, eller loggar in på zoom för ett nytt möte, lyser och glittrar det. Vi skingrar varandras mörker. Vi delar och förstärker energin. Vi påminner varann om att snart vänder det och tills dess tar vi oss igenom det tillsammans. Vi gör det för att vi kan, vill och måste.

Här några glimtar av det som de envisa gjort under hösten: Riksdagsledamöterna fick ett Välkommen-till-jobbet brev med vår rapport ”Förebygga är enda medicinen”. Vi har föreläst för studenter och varit på ST-kongress. Vi har framträtt på bokmässor och hos föreningar och partier. Tack vare arbetet med en ny Natorapport har vi lärt oss massor så att vi fortsatt kan jobba effektivt när Sverige (troligen) blir medlem. Vi har publicerat artiklar och framträtt i radio och varit flitiga på alla våra plattformar. Vi ger

inte upp. Kärnvapnen ska bort så vi fortsätter envist vårt förebyggande arbete med att berätta om varför. Vi pratar inte åsikter. Vi förkovrar oss ständigt och fortsätter berätta fakta- helst för de som har makt. Ett par riktigt rejäla lysande facklor har faktiskt tänts i FN i höst: I slutet av oktober togs ett viktigt beslut om att erkänna och undersöka skador och ge ersättning och stöd till människor och restaurera natur som skadats av kärnvapensprängningar.

Statspartsmötet om kärnvapenförbudet på FN, där Svenska Läkare mot Kärnvapen till skillnad från Sverige deltog, visade åter på stark och positiv kraft. Statsparterna gjorde ett uttalande där man å det starkaste motsatte sig sig kärnvapenavskräckningen, kärnvapendelningsavtal, hot om att använda kärnvapen samt investeringar i att modernisera och utöka kärnvapenprogrammen. De kommer inte att stå som passiva åskådare till ökad risk och det farliga bevarandet av kärnvapenavskräckning. De åtog sig att fortsätta att delegitimera, stigmatisera, och eliminera alla kärnvapen för att säkerställa att de aldrig används igen.

Vi är många som tänder små flämtande lågor av hopp, kunskapens ljus, ibland vredens lågor eller larmande vårdkasor, men alltid och outtröttligt vaktar lågan i de trygga fyrrar som visar kursen mot en kärnvapenfri värld.

God Jul och Gott Nytt År! ■

TPNW

FOTO: DARREN ORNITZ

Kärnvapenavskräckningen det stora hotet mot mänsklig säkerhet

Rapport från andra statspartsmötet, New York

Av Josefin Lind

När parterna till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen avslutade sitt fem dagar långa statspartsmöte var det med en gemensam deklaration om att teorier, doktriner och praxis av att stödja kärnvapen och att hotet från ödeläggelse av kärnvapen står i motsats till människors säkerhet.

Statsparterna motsatte sig i den slutliga deklarationen å det starkaste kärnvapenavskräckningen, de kärnvapendelningsavtal som finns, hot om att använda kärnvapen samt investeringar i att modernisera och utöka kärnvapenprogrammen. De fastslog att de inte kommer att stå bredvid som åskådare till ökad risk och det farliga bevarandet av kärnvapenavskräckning samt åtog sig att fortsätta att delegitimera, stigmatisera och eliminera alla kärnvapen för att säkerställa att de aldrig används igen.

Cirka 90 stater deltog på mötet och ordförande var Mexiko. Majoriteten av deltagande stater var statsparter men deltog gjorde även observatörer i form av stater som signerat men ännu inte ratificerat avtalet – exempelvis Brasilien och statsparter som varken har signerat eller ratificerat så

som Armenien, Egypten, Jemen och Schweiz och även flera Natostater eller stater i nära allians med USA; Australien, Belgien, Norge och Tyskland. Österrike tog på sig samordnande rollen för ett nytt intersessionellt arbete för att ta fram argument och rekommendationer för att möta säkerhetsbehovet och säkerhetsproblematiken kopplad till kärnvapen. Det tredje statspartsmötet kommer att ledas av Kazakstan, även det på FN:s högkvarter i New York, 3–7 mars 2025.

”Nya tider för svensk kärnvapenpolitik.

Sverige valde att bojkotta mötet, till skillnad från förra året då Sverige deltog som observatör. Det var första gången någonsin Sverige inte fanns representerat på ett multilateralt nedrustningsmöte. Under mötet kom dessutom nyheten att regeringen skrivit försvarssamarbetsavtal med USA utan att ta tillfället i akt att inkludera skrivelser om att kärnvapen inte får vara del av dessa. Det är helt klart nya tider för svensk kärnvapenpolitik.

Kort om statspartsmöten

På ett statspartsmöte deltar de länder som anslutit sig till FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (TPNW). Statspartsmöten är konventionens självständiga organ vilka tar beslut utöver konventionen och syftar till att skapa en gemensam förståelse för avtalet och stärka dess implementering. Stater som inte är medlemmar i konventionen kan delta som observatörer - något Sverige gjorde under det första statspartsmötet i Wien 2022. Detta till skillnad från nu, under det andra statspartsmötet, då Sverige valde att inte delta över huvud taget vilket markerade första gången någonsin som Sverige inte fanns representerat på ett multilateralt nedrustningsmöte.

FOTO: DARREN ORNITZ

Civilsamhällets medverkan

Civilsamhället har en stor plats i FN:s kärnvapenkonvention och likaså på detta statspartsmöte. Ett starkt anförande å över 90 investerare vägnar, med över 1 triljon US dollar i investeringar uppmanade stater att samarbeta med den finansiella sektorn för att stärka normer och avtalets mål, inklusive att stoppa finansiering i kärnvapenindustrin. Likaså hölls ett anförande med 26 organisationer som representerar samhällen och människor påverkade av kärnvapen, vilket Svenska Läkare mot Kärnvapen stod bakom.

Den vetenskapliga rådgivande gruppen som utsågs på förra statspartsmötet redogjorde också för sitt arbete under det här dryga året. De rekommenderade bland annat att ta fram en studie med FN-mandat om kärnvapens konsekvenser för att öka den globala förståelsen för de humanitära och klimatmässiga konsekvenserna av kärnvapen. ■

INTERVJU

Karina Lester kämpar för rättvisa och upprättelse

Karina Lester är andra generationens kärnvapenöverlevare från södra Australien. 1953 utförde Storbritannien sitt första kärnvapentest i området, på Emufältet, och ursprungsbe-folkningen drabbades hårt. Karina och hennes framlidne far, Yami Lester, har ägnat sina liv för rättvisa och för att avskaffa kärnvapen.

Vad har du för förväntningar på statspartsmötet?

Den verkligt viktiga artikeln i avtalet för oss i Australien är artikel 6 om stöd till offer. En av anledningarna till att jag, som andra generationens överlevare, kom till New York var att ta reda på hur andra länder ser på att ta itu med just detta. Det är viktigt att länderna lyssnar på ursprungsbefolkningarna i deras länder och inser hur viktigt land och mark är för ursprungsbefolkningar över hela världen.

Hur vill du se att det internationella samfundet tar ansvar för kärnvapens offer framöver?

Det internationella samfundet måste fortsätta att utöva påtryckningar och fortsätta sitt arbete för att öka medvetenheten om kärnvapen och kärnvapenförbudet. Vi måste göra allt vi kan för att få fler stater att ansluta till förbudet, för att skapa en fredlig värld utan kärnvapen.

Vad betyder TPNW för dig och för ursprungsbe-folkningen i södra Australien?

Södra Australien har fortfarande ärr efter det brittiska kärnvapenprogrammet. Många äldre människor dog och min far blev förblindad av det första testet som ägde rum på Emufältet. Kärnvapenförbudet är därför ett viktigt verktyg för rättvisa för alla dessa människor. ■

INTERVJU

Det finns ingen större orättvisa än kärnvapen

Clara Gullman Levin intervjuar Melissa Parke

Melissa Parke är före detta minister och tidigare parlamentsledamot i Australien. Under tiden i parlamentet mellan 2007 och 2016 uttryckte hon regelbundet sitt stöd för kärnvapennedrustning, bland annat som australisk ordförande för Parliamentarians for Global Action.

Den nya generalsekreteraren för ICAN heter Melissa Parke och tillträdde tjänsten i september 2023. Vi har ställt några frågor till henne om hennes vision och tankar om ICAN:s framtid och arbetet mot kärnvapen.

Vem är du och varför sökte du den här tjänsten?

– Jag har kämpat mot orättvisor i hela mitt liv, och enligt min uppfattning finns det ingen större orättvisa mot mänskligheten och planeten än kärnvapen. Jag arbetade tidigare som jurist vid FN på platser som Kosovo, Gaza, Libanon och Jemen, och såg på nära håll hur krig påverkar civilbefolkningen.

Jag har också tidigare suttit i Australiens parlament och varit minister för internationell utveckling. Under min tid i parlamentet fokuserade jag mycket på mänskliga rättigheter, miljö och kärnvapennedrustning. När jag slutade som parlamentariker blev jag ambassadör för ICAN Australien.

Med de ökande spänningarna och konflikterna i världen, upplösning av flera avtal om kärnvapenkontroll, de förnyade kärnvapenhoten och med en ny kapprustning på gång, har det aldrig varit mer angeläget eller viktigt för det internationella samfundet att avskaffa kärnvapen. FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (TPNW) är vägen till detta.

Vad tycker du är det viktigaste för ICAN just nu?

– För ICAN är det viktigaste just nu att bidra till att TPNW:s andra statspartsmöte (2MSP) blir en framgång och visar att TPNW är den enda platsen där kärnvapennedrustning, stöd till offer och miljösanering samt vetenskaplig forskning och rådgivning äger rum. Det är också den enda

plats där överlevande från kärnvapenanvändning och kärnvapentester ges en stark röst. Ungefär hälften av världens länder har antingen undertecknat eller ratificerat TPNW och vi vill öka det antalet avsevärt, inklusive att få kärnvapenallierade stater att ansluta sig, eftersom syftet med konventionen är att delegitimera

kärnvapen. Det är avskräckande att länder fortsätter att ha massförstörelsevapen i sin försvarspolitik eftersom det utsätter hela världen för risker.

”Kärnvapen påverkar alla och alla har ett intresse i detta

Vad anser du vara det viktigaste att göra för kärnvapennedrustning?

– Jag anser att det är viktigt att bryta ner de strukturer där kärnvapen endast diskuteras i ”säkerhets-” och ”nedrustnings-” sammanhang som domineras av militära eller säkerhetsmässiga ”experter”. Kärnvapen påverkar alla och alla har ett in-

teresse i detta, inklusive naturen. Det är mycket viktigt att ungdomar blir lika engagerade i denna fråga som de är i klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald, eftersom dessa är de tre existentiella hoten mot livet på jorden. Det kan inte finnas några kärnvapen på en hållbar planet.

Kärnvapen slösar enorma resurser som annars skulle kunna användas för att bekämpa klimatförändringar och ojämlikhet. Investeringar i modernisering och utbyggnad av kärnvapen (83 miljarder US-dollar förra året) sker på bekostnad av investeringar i verklig mänsklig säkerhet i form av nedrustning, utveckling, diplomati, miljöskydd, hälsa, bostäder och så vidare.

Var ser du ICAN om fem år?

Om fem år hoppas jag att ICAN inte längre är verksamt eftersom kärnvapen har avskaffats. ■

NATO

Kan Sverige verka aktivt för nedrustning som Natomedlem?

Två nya delrapporter konstaterar en omfattande politisk omställning och att Sveriges nedrustningspolitik redan har förändrats.

Sveriges kommande medlemskap i Nato ställer krav på oss som expertorganisation i civilsamhället. Vi behöver kunskap om alliansen; hur den arbetar och är uppbyggd för att kunna vara en trovärdig och professionell röst. I januari 2024 släpper vi därför en rapport tillsammans med Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen där vi försöker rätta ut flera frågetecken om vad det innebär att vara Natomedlem. Under hösten har vi släppt flera delrapporter som tar upp frågor som insyn och transparens, nedrustning samt Natofördragets artikel 5.

Delrapporterna konstaterar att en svensk Natoanslutning skulle innebära en omfattande politisk omställning och att det idag saknas en plan för hur den ska hanteras, till exempel vilka departement som ska hantera Natorelaterade frågor. En fråga rapporten tittar på är vilken insyn svenska medborgare och riksdagsledamöter kommer få i Natos arbete, och huruvida det går att påverka Sveriges roll i Nato. Natos snabba beslutsprocesser kan exempelvis komma att påverka den demokratiska förankringen och insynen i säkerhetspolitiken i Sverige. Detta kommer särskilt gälla Sveriges relation till kärnvapen, då kärnvapenfrågorna är särskilt utsatta för omfattande sekretess.

I Regeringspromemorian om ett svenskt Natomedlemskap från oktober 2022 framhålls att Sverige även som Natomedlem kan fortsätta främja grundvärden i svensk utrikes- och säker-

hetspolitik och vara en stark röst för kärnvapennedrustning och icke-spridning.

Våra rapporter fastställer att den svenska Nato-processen redan har påverkat Sveriges politik för fred och nedrustning. Att Sverige nu accepterar

”Att Sverige nu accepterar Natos kärnvapendoktrin gör det svårare att verka för nedrustning.

Natos kärnvapendoktrin gör det svårare att verka för nedrustning och riskerar att försvaga Sveriges röst. Bland annat lämnade Sverige under hösten det humanitära initiativet för kärnvapennedrustning. Argumentet var att Sverige inte längre kan uttala att kärnvapen inte under några omständigheter får användas igen.

Politiska företrädare har framfört att ett Natomedlemskap skulle kunna förbättra möjligheterna att verka för nedrustning genom att ett nedrustningsinitiativ från Nato skulle ge större legitimitet. Samtidigt förefaller möjligheterna för detta mycket små och flera av de försök till nedrustning som tagits av enskilda Natomedlemmar historiskt har motarbetats av Nato. Vi hoppas att ni kommer att finna rapporten intressant och användbar i ert arbete framöver! ■

→ Läs mer på vår hemsida www.slmk.org!

Allvarligt att Ryssland lämnar provstoppsavtalet

Ryska Duman har röstat igenom ett förslag om att dra tillbaka sin ratificering av det fullständiga provstoppsavtalet (Comprehensive Test Ban Treaty, CTBT) och president Putin har signerat en ny lag som gör det möjligt för landet att genomföra nya prov av sin kärnvapenarsenal. Svenska Läkare mot Kärnvapen fördömer agerandet och uppmanar Ryssland att genast åter ansluta sig till avtalet.

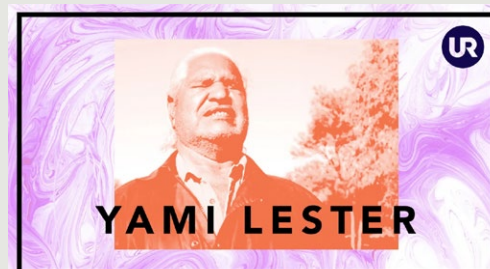
Att Ryssland lämnar avtalet och därtill signalerar att de kan vilja återuppta kärnvapenprov-

sprängningar riskerar att starta en ny kapprustning i paritet med kalla krigets kapprustning. Det är en farlig väg att gå och går även emot allt arbete att CTBT ska träda i kraft vilket Sverige och det internationella samfundet arbetat för sedan avtalet kom till 1996.

Rysslands agerande ingår i ett mönster där Ryssland använder kärnvapen för att skrämja och hota det internationella samfundet. Agerandet undergräver den globala normen mot kärnvapenprov, som alla stater, utom Nordkorea, har upprätthållit. Att denna norm upprätthålls ligger i hela världens intresse och avtalet bör tillträdas av alla återstående stater, inklusive Ryssland och USA.

Tips! Bildningsbyrån – att tänka mot strömmen

På UR finns det kortdokumentärer om historiska personer världen över som tänkt mot strömmen och förändrat vår tid. Två avsnitt på 30 minuter var som lyfter fram kärnvapen, det ena handlar om den sovjetiska kärnfysikern Andrei Sakharov som framställde den nya generationens kärnvapen och kallades för kejsaren av atombomber. Det andra avsnittet handlar om Yami Lester, se intervjun med hans dotter Karina Lester på sidan fem i detta nummer, som miste synen efter Storbritanniens kärnvapentest i Australien 1953. Yami kämpade för rättvisa för ursprungsbefolkningen i södra Australien som drabbats av det radioaktiva nedfallet från kärnvapentesterna.

→ sverigesradio.se/avsnitt/bildningsbyran-tank-a-mot-strommen-andrei-sakharov-kejsaren-av-atombomber

→ sverigesradio.se/avsnitt/bildningsbyran-tank-a-mot-strommen-yami-lester-karnvapenmotstandare

Årsmöte 2023

Svenska Läkare mot Kärnvapens årsmöte ägde rum den 11 november i Stockholm. Till ordförande omvaldes Vendela Englund Burnett. Omvaldes gjorde även ledamöterna Benny Petersson, Meit Krakau, Gunnar Westberg, Nils Rodhe, Åsa Lindström och David Victorin. Vi vill rikta ett särskilt välkomnande till våra nya styrelsemedlemmar ledamot Lena Sohlberg, studentrepresentant Filip Molinder och suppleant Erland Richardsson. Vi tackar även Carin Odhner för lång och engagerad tjänst i styrelsearbetet!

→ Läs mer om styrelsen på slmk.org/om-oss/styrelse

BOKTIPS

Atombomba månen och andra militära projekt som lyckligtvis aldrig lämnade ritbordet

Av Gunnar Westberg

Författare: Vince Houghton
Tryckt 2019, svensk upplaga 2023
Översättning: Emeli André

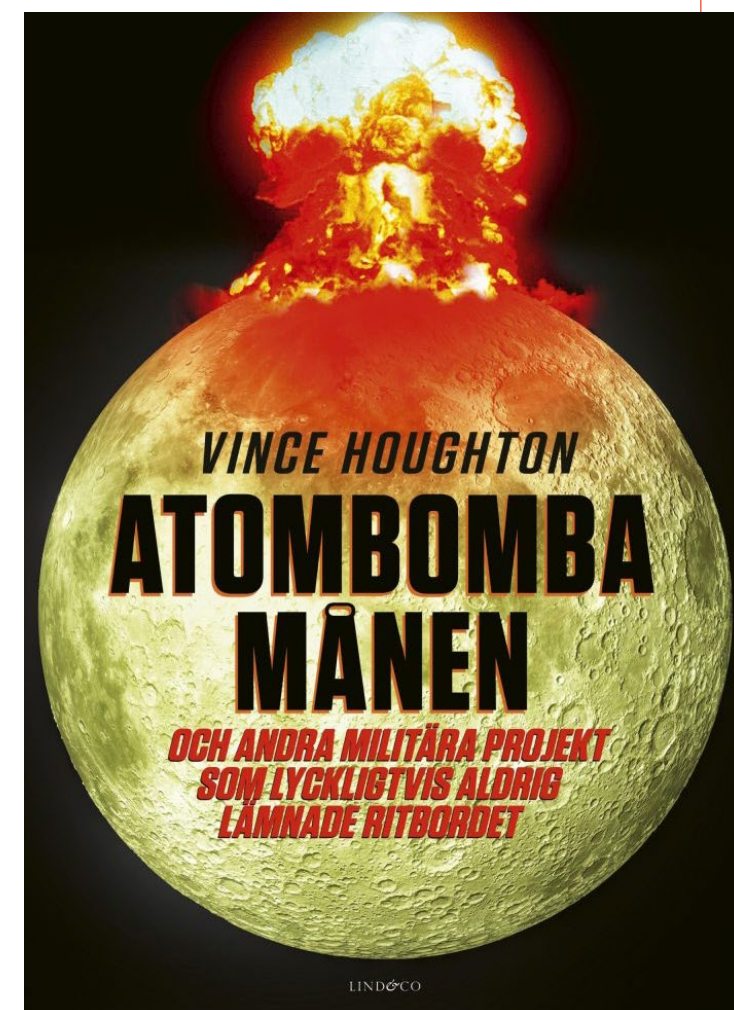
Atombomba månen – ja, det projektet diskuterades faktiskt en gång i tiden. Och många andra egendomliga militära projekt, som refereras i denna intressanta men lättlästa bok.

Då var det 1957. Sovjet hade sänt upp Sputnik. Amerikanerna var förbluffade, ja förödmjukade. Resonemanget gick enligt följande: Det är ju vi som gjort alla uppfinningar, vi som har den tekniska ledningen. Vi måste visa världen – och Sovjet – någonting spektakulärt. En atombombs-explosion på månen, det skulle göra intryck! Dessutom gick ryktet att Sovjet skulle spränga en atombomb, just där, på månen.

Man startade det superhemliga *Project A119*, månbombningen och tillkallade som extra resurs astronomen Gerard Kuiper – han som gav namn till Kuiperbältet i solsystemets yttre delar. Man lyckades till och med fånga in ingen mindre än Carl Sagan, som då var en ung doktorand. Kanske trodde Kuiper och Sagan att projektet skulle kunna ge några vetenskapliga resultat? Dessutom visste man vad som hände Robert Oppenheimer, som blev offentligt hudflängd när han tog ställning mot vätebomben.

Men en vätebombexplosion på månen skulle inte vara så spektakulär, visade det sig: Utan atmosfär inget svampmoln, en blixst var allt man skulle se, så projektet levde bara något år.

Plogbillsprojektet – där man skulle spränga kärnladdningar för att gräva kanaler eller skapa stora bergrum – blev mer långlivat, från 1958 till 1975. Man tänkte också försöka driva bort eller försvaga tropiska cykloner med vätebomber. Oron för radioaktiv förorening, t ex om cyklonen drev in över land, verkar inte ha varit

särskilt uttalad. USA och Sovjet sprängde ju mer än 500 atombomber i atmosfären, så några extra bomber gjorde ju inte stor skillnad.

Atomkraftdrivna flygplan var också ett stort projekt. Vi kunde alltså ha fått flygplansburna kärnreaktorer i stort antal över våra huvuden. Det projektet blev ovanligt seglivat, i femton år fram till 1961 och kostade mer än en miljard dollar.

Boken nämner även den enorma anläggningen *Camp Century* på Grönland för avfyrning av kärnvapenmissiler – med plats för 600 robotar – en anläggning som den danska regeringen inte ville låtsas om. Hela denna enorma anläggning rinner nu sakta men säkert ut i ishavet, med kärnavfall, kemikalier och annat giftigt avfall.

Jag har här bara refererat de avsnitt i boken som handlar om kärnvapen och kärnkraft. Jag vill dock nämna att i övrigt finns i boken häpnadsväckande beskrivningar av hur man försökte att mörda Fidel Castro eller starta en revolution på Kuba. Och många egendomligheter. Till exempel ett enormt hangarfartyg gjort av is och sågspån!

Det finns ingen anledning att tro att omdömet eller kostnadskontrollen var bättre i Sovjetunionen men tyvärr lär vi inte få se en liknande bok därifrån då mycket källmaterial fortfarande är hemligstämpelat eller försvunnet. ■

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

Verksamhetsberättelse

I URVAL 2022-09-01 – 2023-08-31

Hela verksamhetsberättelsen finns på www.slmk.org.
Verksamhetsberättelsen utgör också vår effektrapport som rapporteras in till Giva Sverige.

I september anordnade vi en manifestation på Mynttorget i Stockholm där vi reste ett nio meter högt svampmoln för att uppmärksamma riksdagsledamöterna och förbipasserande om det ökade kärnvapenhotet. Ordförande Vendela Englund Burnett höll tal. Foto: Miki Anagrius

Svenska Läkare mot Kärnvapen är den ledande organisationen för kärnvapennedrustning i Sverige. Vi arbetar preventivt för att kärnvapen ska avskaffas innan de används igen, utifrån budskapet om kärnvapens medicinska och humanitära konsekvenser. Svenska Läkare mot Kärnvapen grundades 1981 och har 2 500 läkare som medlemmar.

Tillsammans med IPPNW och ICAN är vi stolta mottagare av två Nobels fredspris: 1985 med IPPNW och 2017 med ICAN.

Svenska Läkare mot Kärnvapens mål är att kärnvapen ska avskaffas och aldrig användas igen. Med utgångspunkt i vår kunskap om kärnvapens medicinska och humanitära konsekvenser arbetar vi för att driva på, komma med idéer och förslag samt skapa förutsättningar för kärnvapennedrustning. Genom att öka den politiska pressen och omdefiniera debatten om kärnvapen och nedrustning vill vi få Sverige att driva en mer aktiv nedrustningspolitik där det humanitära perspektivet står i centrum.

Vi vill bidra till förändring genom att sprida kunskap om kärnvapens konsekvenser och kärnvapennedrustning, påverka beslutsfattare och bygga opinion. Vi är en plattform för kunskap och engagemang beträffande kärnvapennedrustning som ger människor möjlighet till inflytande och erbjuder gemenskap.

Påverkan

Direkt påverkansarbete

Vi har under verksamhetsåret haft kontakt med och träffat flera partier för att diskutera vägar framåt i arbetet för kärnvapennedrustning samt bistått med underlag och argument. Vi har under verksamhetsåret tagit kontakt med nästan alla partier. Vi har haft möten med Vänsterpartiet, Socialdemokraterna (både ministrar, riksdagspolitiker och tjänstemän), och Liberalerna samt haft en dialog med Miljöpartiet. Vi har även haft möten med S-kvinnor och fått hela Miljöpartiets och Vänsterpartiets riksdagsgrupp att ställa sig bakom ICAN:s parlamentariska upprop för FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

Vårt arbete leder till avyttringar

I december 2022 släpptes en ny rapport av Don't Bank on the Bomb som visade att AP3 hade fortsatta investeringar i kärnvapen. Kartläggningen och Svenska Läkare mot Kärnvapen nämndes i en intervju den 22 december 2022 (*Så ser Hessius på 18 år som AP3-VD – så ser Hansén på att ha tagit över*) med AP3:s avgående VD Kerstin Hessius som menade att investeringarna rymdes inom ramen för vad AP3 har tillåtelse att investera inom. Trots detta så avyttrade AP3 allt sitt innehav i kärnvapen sex månader senare och vi ser att vår outtröttliga påverkan mot fonden gjorde skillnad.

Nato

Verksamhetsåret präglades av Rysslands invasion av Ukraina och kärnvapenhot samt den svenska Natoansökan. Vi har tagit fram analyser och rekommendationer, som finns på vår hemsida, på hur Sverige kan och bör bevara sin kärnvapenfrihet som Natomedlem.

Vi har även skickat in ett yttrande om promemorian om Sveriges medlemskap i Nato, vilket återfinns på vår hemsida. Vi har även inlett ett samarbete med Svenska Freds- och Skiljedomsförningen där vi genom en rapport kommer att reda ut många av de frågetecken gällande hur Nato fungerar, vilka konsekvenser det får för Sveriges nedrustningspolitik och mycket mera. I augusti 2023 släppte vi vår första gemensamma delrapport vilken fokuserade på kärnvapen på svenskt territorium. Den plockades upp av tidningen Syre. Rapporten kommer i sin helhet att släppas under kommande verksamhetsår.

Internationella nedrustningsfora

I juli-augusti 2023 deltog tre personer från oss på den första förberedande kommittén för Icke-spridningsavtalet i Wien. Inför detta hade vi dialog med UD:s enhet för Nedrustning och Icke-spridning där vi framförde våra rekommendationer om Sveriges deltagande. Vi mötte även vid flera tillfällen den svenska delegationen som var på plats. Efter konferensens slut skrev vi en blogg på vår hemsida samt en artikel i vår medlemstidning och en debattartikel som kommer att publiceras i början av nästa verksamhetsår.

Året i korthet

- Vi reste ett nio meter högt svampmoln på Mynttorget i Stockholm med texten "noll kärnvapen" på de nio kärnvapenstaternas olika språk. Detta uppmärksammades av bland annat P4 Stockholm.
- Antal följare på våra sociala medier har ökat med 25% under året och vårt nyhetsbrev som skickas ut till 830 personer har en öppningsfrekvens på 70%.
- Vi var på plats och bevakade icke-spridningsavtalets förberedande konferens i Wien samt deltog på ett ICAN möte i Oslo för att lära oss mer och få inspiration.
- Tredje AP-fonden hade i slutet av 2022 avyttrat allt innehav i kärnvapenbolag. Vi har under flera år arbetat för att Tredje AP-fonden ska avsluta sina investeringar i kärnvapen och vi ser att vår påverkan mot fonden gjorde skillnad.
- Vi skrev en insändare i Dagens Nyheter som svar på försvarsmaktens uttalande om att Sverige har kunskap, förmåga och uthållighet att hantera effekterna av kärnvapenattack. Det finns ingen kapacitet eller möjlighet att hantera de katastrofala effekterna av en kärnvapenattack, det är inte heller möjligt att bygga upp en sådan kapacitet.

SLMK I DEBATTEN

13
intervjuer

14
debattinlägg och
insändare

MEDLEMMARNAS ARBETE

590
ideella arbetsdagar har

35
medlemmar lagt
på föreningsarbete

PODCAST

3

nya avsnitt av Atombombspodden
har producerats. Lyssna här:
www.slmk.org/vad-vi-gor/atombombs-podden

Opinion

Rapport synliggör sjukvårdens bristande kapacitet vid en kärnvapenexplosion

I april publicerade vi en uppdaterad version av rapporten "Förebygga är enda medicinen", som kartlägger sjukvårdens kapacitet att hantera en kärnvapenexplosion över Stockholm. I november 2022 deltog vår ordförande Vendela Englund Burnett på CBRNE-dagarna i Umeå där vi delade ut rapporten och hade en poster uppsatt. Intresset var stort då vår rapport var den enda som beskrev humanitära effekterna av kärnvapen. CBRNE-dagarna arrangeras årligen av Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarsmakten/Totalförsvarets skyddscentrum och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). CBRNE är en förkortning för Chemical, Biological, Radiological, Nuclear, and Explosive.

I slutet av januari uttryckte försvarsstabschefen Michael Claesson i en intervju i Dagens Nyheter att det svenska försvaret övar mer än tidigare på att hantera konsekvenserna av kärnvapenattack och att försvaret har "både kunskap och förmåga". Vi svarade försvarsstabschefen med en insändare som byggde på vår rapport om att det inte går att förbereda sig på en kärnvapenattack.

Vår kunskap om sjukvårdens bristande kapacitet vid en kärnvapenexplosion tydliggjordes ytterligare vid två expertseminarier som vi arrangerade tillsammans med Svenska Pugwash. Deltagare var från UD och svenska myndigheter, så som FOI, Totalförsvarets skyddscentrum och Strålsäkerhetsmyndigheten, och organisationer och internationella organisationer så som ICAN, Röda Korset och Article 36.

Manifestation mot kärnvapen

Den 25–26 september, i samband med att riksdagen öppnade i september 2022 och FN:s internationella dag för totalt avskaffande av kärnvapen reste vi ett nio meter högt svampmoln på Mynttorget i Stockholm. Manifestationen anordnades under ledning av oss tillsammans med Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, IKFF, Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen, Kristna Fredsrörelsen och Svenska FN-förbundet. Våra representanter höll tal, vi talade med förbipasserande och politiker, samt välkomnade hela Miljöpartiets riksdagsgrupp till ICAN:s parlamentariska upprop.

Det uppblåsbara svampmolnet Amnesia Atómica är ett verk av den mexikanske konstnären Pedro Reyes för att uppmärksamma det ökade kärnvapenhotet.

Press

Under verksamhetsåret har vi skickat ut riktade pressmeddelanden mot och haft kontakt med läkartidningar för att lyfta fram vår läkarprofil ytterligare. Bland annat har föreningens ordförande Vendela Englund medverkat flera gånger i Läkartidningen.

Intervjuer och omnämmanden: 27 (13 intervjuer och 14 omnämmanden). Däribland Sveriges radio P4, Läkartidningen och Aftonbladet. Debattartiklar: 8 stycken

Insändare: 6 stycken

Pressmeddelanden: 15 stycken

Annonsering: Aftonbladet mellan maj 2023 – september 2023, 384 560 visningar, 73% synlighet, 529 klick till hemsida.

Utbildningssajten Lär om Kärnvapen, www.laromkarnvapen.se

Lär om Kärnvapen finns idag på svenska, norska, ryska och engelska. Vi utreder huruvida vi även kan göra en fransk översättning av materialet. Den engelska sidan publicerades under verksamhetsåret med hjälp av internationella kollegor.

Förutom den engelska sidan så har sidan uppdaterats med myter om kärnvapen och nya fakta om kärnvapnens klimatkonsekvenser.

Även om antalet besökare inte är lika många som under förra verksamhetsåret ser vi fortfarande en efterfrågan på kunskap om kärnvapen och Lär om kärnvapen fyller en viktig funktion genom att sprida information om kärnvapen.

Unika besökare under verksamhetsåret: cirka 116 500 stycken.

SLMK:s hemsida, www.slmk.org

Vi har arbetat en hel del med att förbättra hemsidan under verksamhetsåret, både med sökmotoroptimering och texter för att göra dem mer läsvänliga för webben. Genom utbildningar från Moderskeppet har vi gått kurser i om att skriva bättre för webben, lyckas med SEO (sökmotoroptimering, dvs att hamna högt upp på sökmotorer) samt en kurs i Google ads från Globalportalen och utbildning i Google Analytics 4 med Social Zense.

Från verksamhetsårets start, september 2022 till dess slut i augusti 2023 har vi skrivit nio blogginlägg, gjort tre uttalanden, skrivit sju

artiklar, publicerat tre videos och delat 15 nyheter på hemsidan samt publicerat sex faktaunderlag.

Unika besökare per månad under verksamhetsåret: mellan 600–7 000 stycken.

Antal unika besökare under verksamhetsåret: 57 829 stycken.

Sociala medier

Alla våra sociala kanaler har vuxit under verksamhetsåret, till exempel så har antalet följare på Instagram har ökat med 25%. Vi har arbetat med att göra våra sociala kanaler mer stringenta för att öka igenkänningen samt arbetat utifrån olika teman och förbättrat planeringen för inlägg. De teman vi haft är bland annat sjuka fakta om kärnvapen, myter om kärnvapen, argument mot kärnvapen och olika sätt att stödja Svenska Läkare mot Kärnvapen. Vi hade även en julkampanj med budskapet "Lindra din kärnvapenångest".

Uttalande tillsammans med läkarorganisationer

IPPNW samordnade en gemensam ledare som över hundra medicinska tidskrifter inklusive The Lancet och British Medical Journal publicerade. Ledaren understryker det ansvar som personalen i sjukvården har, att varna politiker och befolkningen i stort om riskerna för folkhälsan och den otillräckliga katastrofberedskap som finns när det gäller effekter av kärnvapen.

Webinar

Vi har under verksamhetsåret arrangerat ett webinar med forskaren Kim Scherrer om klimatkonsekvenser av kärnvapenanvändning samt dess effekter på hav och fiskeri.

Podcast

Atombombspodden har under året släppt tre nya avsnitt och vid verksamhetsårets slut hade podcasten totalt 14 avsnitt. De nya avsnitten har handlat om "Pennan är mäktigare än bomben" med Clara Brune, "Now I am become Death, the destroyer of worlds" och "Smiling Buddah och Deliberate ambiguity, om de 'små' kärnvapenstaterna", de två sista med Gunnar Westberg. Podden har mellan 57 – 129 lyssningar per avsnitt.

Atombombspodden: slmk.org/vad-vi-gor/atombombspodden

Organisation

Stärka medlemsorganisationen

Även om tillströmningen av medlemmar ökade under förra verksamhetsåret så ser vi på lång sikt att medlemsantalet sjunker på grund av den åldrande medlemskåren. Genom att vara många medlemmar och engagerade får vi större legitimitet och därigenom ökad förmåga att åstadkomma förändring. Ett stort stöd bland Sveriges läkare utgör grunden för vår trovärdighet och legitimitet. Vi har därför påbörjat ett långsiktigt arbete för att bygga en modern medlemsorganisation där vi når ut till och engagerar nya medlemmar. Vi ser att det som ger bäst resultat är när medlemmarna rekryterar nya medlemmar.

För att nå ut till fler potentiella medlemmar har vi under verksamhetsåret bland annat deltagit på ST-dagarna i Visby. Vi har också blivit intervjuade och skrivit debattinlägg i Läkartidningen och hållit föreläsningar, bland annat för International Federation of Medical Students Association Sweden, IFMSA.

- Vi har via nyhetsbrev och sociala medier erbjudit möjlighet att påverka beslutsfattare och makthavare genom mail och upprop.
- En medlem är redaktör för vår podcast Atombombspodden.
- Vi har anordnat webinar riktat till medlemmar, i samband med föreningens årsmöte och om klimateffekter av kärnvapen.
- Vår tidskrift har två medicinska redaktörer som säkerställer kvalitet och kommer med inspel på inriktning och aktuell forskning.
- Medlemmar har deltagit på ST-dagarna i Visby.

Tidskriften Läkare mot Kärnvapen

Vi har under verksamhetsåret givit ut fyra nummer av vår medlemstidning "Läkare mot Kärnvapen". Upplagan är ca 3 000 exemplar. Tidningens omarbetning av utseende och innehåll vilken påbörjades under förra verksamhetsåret har vi under detta verksamhetsår fortsatt med. Syftet är att modernisera utseendet och att effektivisera arbetet, samt att mer genomtänkt hantera innehåll för att passa en bredare publik. Årets tidningar har bland annat handlat om första statspartsmötet för FN:s konvention om förbud mot kärnvapen, livsmedelskris

efter kärnvapenkrig, barn och fosters påverkan av kärnvapen, etisk stress, Sveriges nya identitet som Natomedlem, nuclear sharing och om IPPNW:s internationella kongress i Kenya.

Nyhetsbrev

Ca en gång i månaden skickar vi ut nyhetsbrev med drygt 830 mottagare, varav majoriteten är medlemmar. Under verksamhetsåret har vi skickat ut 13 nyhetsbrev med en öppningsfrekvens på närmare 70%.

Anti-atombombsdiplomet

2023 års anti-atombombsdiplom delades sedvanligt ut i Storkyrkan i Stockholm. Mottagare detta år var Svenska Freds och Skiljedomsföreningens nyligen avgångna ordförande Agnes Hellström. Agnes fick diplomet med motiveringen "Agnes Hellström upplevde redan under tonåren hotet från kärnvapnen och utvecklade tidigt ett stort engagemang för kärnvapennedrustning. Som tidigare ordförande i Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen har hon debatterat kärnvapenfrågan och gjort sin röst hörd när hon i olika sammanhang påtalat de fasansfulla riskerna med kärnvapen och lyft dem till de stora mediearenorna. Hon har också varit drivande för att Sverige ska gå med i FN:s konvention om förbud mot kärnvapen och har alltid med sig det historiskt starka svenska motståndet mot kärnvapen."

Hiroshimadagen 2023

STOCKHOLM: Hiroshimadagen uppmärksammades i Storkyrkan i Stockholm. Domkyrkokaplan Kristina Ljunggren, f.d. ambassadören Rolf Ekéus och Svenska Läkare mot Kärnvapens vice ordförande Benny Petersson höll tal. Drygt sjuttio personer närvarade. Sedan överlämnade Benny Petersson årets anti-atombombsdiplom till Agnes Hellström. Arrangemanget gjordes av Eva Petersson, associerad medlem från SSAMK (tidigare Sjuksköterskor, sjukgymnaster och biomedicinska analytiker mot Kärnvapen).

GÖTEBORG: I Fredslunden i Vasaparken hölls traditionsenligt en manifestation till minne av offren i Hiroshima och Nagasaki. Ett 30-tal deltagare till kvällen med musik och tal ledd av Gunnar Westberg. Tomas Magnusson delade personliga erfarenheter och reflektioner som har dröjt sig kvar efter många års fredsarbete. Jazzmusiker för fred och Mathilda Magnusson gav en fin inramning till evenemanget.

Antal medlemmar

Svenska Läkare mot Kärnvapen välkomnar läkare och medicine studerande samt lärare vid medicinsk fakultet som medlemmar. Medlemmar i de nedlagda yrkesföreningarna Forskare och Ingenjörer mot Kärnvapen, FIMK, Sjuksköterskor, Sjukgymnaster och Analytiker mot Kärnvapen, SSAMK, samt Svenska Tandläkare mot Kärnvapen, STMK, erbjuds att bli associerade medlemmar i Svenska Läkare mot Kärnvapen.

Medlemmar vid verksamhetsårets slut

Läkare: 2 029 betalande medlemmar

FIMK: ca 150

STMK: ca 85

SSAMK: ca 20

Styrelse

Vid årsmötet i november 2022 omvaldes Vendela Englund Burnett till ordförande och Benny Petersson och Åsa Lindström omvaldes till vice ordförande. Styrelsen består av nio ordinarie medlemmar, fyra suppleanter samt en adjungerad styrelseledamot. Som föreningens auktoriserade revisor omvaldes Christina Gotting och Eva Stein omvaldes som dennes suppleant. Som föreningsrevisor valdes Kristina Olofsson och som dennes suppleant valdes Bengt Lindell. Föreningsrevisorn fyller även funktionen som mottagare av meddelanden från "visselblåsare". Till valberedning valdes Leonore Wide (sammankallande), Christina Vigre Lundius och Clara Brune. Petr Topychkanov från Sipri talade till årsmötet på temat "Nuclear risks of the conventional war between Russia and Ukraine."

Verkställande utskottet (VU) håller månatliga sammanträden via Zoom. VU utgörs av fyra styrelsemedlemmar: ordföranden, de två vice ordförandena och sekreteraren. Kassören och generalsekreteraren är ständigt adjungerade medlemmar i VU.

Personal

Svenska Läkare mot Kärnvapen har ett kansli med anställd personal utbildad inom bland annat freds- och konfliktvetenskap, mänskliga rättigheter samt journalistik. Josefin Lind är föreningens generalsekreterare och högsta ansvarig tjänsteperson med ansvar för verksamhet, budget och personal.

Christina Vigre Lundius är styrelsens kontaktperson för arbetsmiljöfrågor och genomför regelbundna samtal med personalen om såväl den fysiska som den psykosociala arbetsmiljön.

Ekonomi

Svenska Läkare mot Kärnvapen har en stabil ekonomisk situation. Internt genererade medel i form av medlemsavgifter, gåvor från medlemmar och givare samt spararnas bidrag via Swedbank Humanfond utgjorde under verksamhetsåret ca 55 procent av föreningens inkomster. Vi har under verksamhetsåret fått ett arv från en icke-medlem och många minnesgåvor i samband med (främst) medlemmars bortgång.

Det ideella sparandet i Swedbank Humanfond gav oss i februari 2023 totalt 494 020 kr. Totalt under 27 år, fr.o.m. 1994 och t.o.m. 2023, har föreningen erhållit 12 714 027 kr från det ideella sparandet i Humanfonden.

Bokslutet den 31 augusti 2023 visade på ett resultat på 360 637 kr. Vinsten beror till stor del på det arv vi emottog under förra verksamhetsåret

Från Folke Bernadotteakademin, FBA, beviljades Svenska Läkare mot Kärnvapen i mars 2023 ett treårigt verksamhetsstöd för 2023-2025 på totalt 5 753 218 kr fördelat på för kalenderåret 2023 1 932 740 kr, 2024 1 873 462 och för 2025 1 947 016 kr.

Giva Sverige, Svensk Insamlingskontroll och 90-konton

Svenska Läkare mot Kärnvapen har två 90-konton och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll. Minst 75% av insamlade medel ska användas till föreningens ändamål. Svenska Läkare mot Kärnvapen klarar gränsen med god marginal. Föreningen är medlem i Giva Sverige och har en kvalitetskod för etisk insamling enligt Giva Sveriges riktlinjer samt upprättar årligen en effektrapport, genom denna verksamhetsberättelse.

Globalportalen

Vi är med i Globalportalen för att nå en yngre målgrupp samt för att ta del av deras utbud av utbildningar.

Folk och Försvar

Josefin Lind deltog på 2023 års rikskonferens vilket för första gången sedan pandemin skedde på plats på Högfjällshotellet i Sälen. I tre dagar diskuterades svensk försvarsförmåga, utrikespolitiska utmaningar och inte minst det kommande Natomedlemskapet.

International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, ICAN

Svenska Läkare mot Kärnvapen sitter i ICAN:s globala styrgrupp sedan 2012. Under året har vi haft en ledande roll i styrgruppens arbete genom att Clara Gullman Levin är kassör för ICAN:s formella organisation samt sitter i och varit koordinator för finanskommittén. Josefin Lind sitter i samt har varit koordinator för HR-kommittén. I slutet av verksamhetsåret utsågs dessutom SLMK till styrgruppens administrativa ordförande. Europeiska organisationer inom ICAN har månatliga digitala möten där vi oftast deltar.

Vi deltog på ICAN:s stora uppmärksammade av det humanitära initiativets 10-årsjubileum i Oslo, arrangerat av ICAN Norge.

International Physicians for the Prevention of Nuclear War – IPPNW

IPPNW har aktiva föreningar i ett 40-tal länder. Svenska Läkare mot

Kärnvapen håller kontakt med IPPNW:s huvudkontor i USA och systerföreningar i ett flertal länder. Vi har deltagit på ett councilmöte och på tre europeiska digitala möten. I Hamburg arrangerade tyska IPPNW en europeisk kongress där vår ordförande, vice ordförande samt en student deltog. På IPPNW:s internationella kongress i Mombasa, Kenya deltog en styrelsemedlem samt att vi finansierade den internationella presidenten från Costa Ricas deltagande.

↑ Hiroshimadagen uppmärksammades traditionsenligt i Göteborg. Gunnar Westberg från Svenska Läkare mot Kärnvapen talade. Foto: Jöran Fagerlund

Rapporter från föreningar och grupper

Vetenskapliga rådet

Svenska Läkare mot Kärnvapens Vetenskapliga råd har under verksamhetsåret bestått av 8 ledamöter inom olika vetenskapsområden. Rådets uppgift är att följa utvecklingen inom kärnvapenområdet och dess ömsesidiga beroende av samhällsutvecklingen samt bidra med information baserad på de kunskaper som ledamöterna har som specialister inom respektive fält. Ledamöterna söker bidra regelbundet med artiklar i SLMKs tidning. Det vetenskapliga rådet har kontakter med Pugwash och söker ordna gemensamma aktiviteter med dem. Medlemmar i Vetenskapliga rådet deltog i AMC:s konferens den 19–22 oktober 2022 genom en paneldiskussion om konsekvenser av kärnvapenangrepp på civila mål.

Stockholm

Föreningen har varit vilande alltsedan årsmötet den 19 oktober 2022. Om detta bekräftas vid kommande årsmöte hösten 2023, blir föreningen nedlagd. Tills vidare planerar vi fortsätta som en informell arbetsgrupp. Vid årsmötet omvaldes Leonore Wide, ordförande, Gösta Alfvén vice ordförande, Karin Wrangsjö kassör, Meit Krakau övrig medlem, Eva Petersson övrig medlem (associerad).

Göteborg

Vid bokmässan 29 sept.- 2 okt. 2022 i Göteborg deltog SLMK med ett seminarium på stora scenen där David Victorin och Gunnar Westberg diskuterade ämnet: "En kärnvapenattack, kanske inte så farlig om man är förberedd?: Inga förberedelser kan göra det möjligt till att ta hand om tiotusentals människor med svåra brännskador!" Vid den monter som vi delade med Svenska Freds samlade vi namn på ett uppdrag till regeringen där vi krävde att Sverige bör signera och ratificera FN-avtalet om förbud mot kärnvapen, TPNW. Vi fick mer än 500 underskrifter. Namnsamlingar ger goda möjligheter att samtala om kärnvapenhotet. Regeringen svarade inte på vårt brev.

Danske Læger mod Kernevåben

Formandsberetning 2023

Året har været domineret af krigen i Ukraine og senest også i Mellemøsten. Opmærksomheden har været rettet mod de militære aspekter, mens overvejelser om konfliktløsning stort set har glimret med sit fravær.

Bortfald af oprustningsbegrænsende aftaler – senest har der været forlydender om at Rusland overvejer at trække sig fra aftalen om forbud mod atomprøvesprængninger – indikerer, at risikoen for brug af atomvåben øges.

I lighed med de øvrige europæiske IPPNW - afdelinger har DLMK fordømt det russiske overfald på Ukraine som et brud på folkeretten, menneskerettighederne og krigens love. Ved det europæiske IPPNW-møde i Hamborg i januar plæderede vi for diplomatiske løsninger og internationale sikkerhedsgarantier og forkastede hele konceptet om atomafskrækkelse, som vi mener medfører en uacceptabel risiko for nuklear udslettelse, uanset det sker ved uheld eller af ond vilje. Som et første skridt opfordres atommagterne til at tage deres atomvåben ud af affyringsklar tilstand, tilslutte sig traktaten om forbud mod atomvåben TPNW og i øvrigt leve op til deres forpligtelser i forhold til ikke-spredningstraktaten.

DLMK har fortsat samarbejdet med netværket Forbyd Atomvåben - ICAN i Danmark – og har via dette haft mulighed for at komme igennem i (enkelte) medier, senest med en opfordring til regeringen om at deltage i opfølgingskonferencen vedrørende TPNW i november: Alt må gøres, som kan bidrage til at forhindre, at krigen i Ukraine udvikler sig til en atomkrig! Udenrigsministeren har svaret, at man ikke vil deltage, heller ikke som observatør, og fortsat ser ikke-spredningstraktaten som det forum, nedrustningsforhandlingerne bør foregå i, og er ikke tilgængelig for argumenter om, at denne vej har vist sig ufarbar i årtier. Efter vores og mange andres mening vil et forbud mod atomvåben netop styrke ikke-spredningsaftalen, som desværre er blevet eroderet de seneste år.

DLMK har få medlemmer og aktiviteterne afspejler dette. Det er uhyre vanskeligt at trænge

igennem til medierne; her mangler vi dog friske kræfter med styr på de sociale medier.

Vi har i årets løb holdt oplæg ved et par fredsmøder, og vi har haft succes med de seneste års indsats for at få Lægeföreningens Pensionskasse til at afvikle alle investeringer i atomvåben-releterede virksomheder.

En slutbemærkning: Det kan undre, at yngre mennesker, herunder læger, ikke involverer sig mere i debatten om atomkrigsruslen, endsige deltager i fredsbevægelsen i større omfang. Det er da især deres fremtid, der er på spil.

Klaus Arnung, formand for Danske Læger mod Kernevåben

Hjælp os med at blive flere medlemmer!

Spred kendskabet til Danske Læger mod Kernevåben. Giv en gave eller hverv et nyt medlem. Så er du med til at sikre, at vi kan fortsætte vores arbejde. Med din støtte kan vi gøre mere.

www.danskelaegermodkernevaaben.dk
mail: povl.revsbech@gmail.com

KRÖNIKA

Unga läkare engagerar sig för nedrustning

Av Johan Täng

Som avgående respektive tillträdande studentrepresentant i styrelsen fick jag och Filip Molinder båda möjligheten att åka till FN i New York för att vara med och representera på andra statspartsmötet för kärnvapenförbudet (TPNW).

Efter långt köande så fick vi passerkort och kunde börja följa förhandlingarna inne på FN. Vid sidan av plenum så var sidoevenen en stor del av veckan och känslan av att det alltid fanns mer än vad en kunde hinna med var ständigt närvarande, så kallad FOMO (Fear Of Missing Out). Och för er som inte är bekanta med FN kan jag berätta att allting är upplagt som en panel och sen frågestund på det. Allt! Jag skojar inte.

Tisdagen så hakade vi på demonstrationen mot kärnvapen. Mannen som ledde folksamlingen hade en röst som var kraftig men ändå len, som gjord för att leda människor till att ta bättre beslut i livet. Vi gick förbi flera av kärnvapenstaternas representationer, svårt att veta om de lyssnade men Ryssland skickade åtminstone ut en ambassadör som tog emot ett brev. Jag höll en stor skylt ovanför huvudet och efter ett tag trodde jag att mina fingrar skulle frysa bort och trilla av. Men de satt kvar.

↑TPNW:s andra statspartsmöte i New York samlade närmare 400 deltagare från civilsamhället. Här ses SLMK:s Johan Täng tillsammans med andra civilsamhällesdeltagare i en marsch mellan kärnvapenstaters representationer. Foto: Darren Ornitz, ICAN.

” Hur ska Sverige vara en aktiv part i nedrustningsarbetet när vi inte ens vågar närvara? Extra viktigt att vi från Läkare mot Kärnvapen och civilsamhället var där!

Jag, Filip och Kandra från Svenska Freds deltog sen i vårt främsta event: Youth MSP, det unga statspartsmötet. Även om panelerna och talarna sa mycket intressant så var det nog känslan att det är många av oss unga (däribland många läkare) som är aktiva och vill driva nedrustningsfrågor som var den största vinsten.

Men det känns märkligt att vara från Sverige och demonstrera på Dag Hammarskjöld Plaza när ”officiella” Sverige inte ens dyker upp för att observera förhandlingarna. Hur ska Sverige vara en aktiv part i nedrustningsarbetet när vi inte ens vågar närvara? Tyvärr så tror jag att det vattnar ur bilden av Sverige internationellt och jag hoppas att vi bättrar oss till tredje mötet. Extra viktigt att vi från Läkare mot Kärnvapen och civilsamhället var där helt enkelt!

VIKTIGT MEDDELANDE

Ny medlemsavgift för 2024

Årsmötet beslöt 11 november att höja medlemsavgiften för föreningens medlemmar. Den nya avgiften blir 365 kronor. För bara en krona om dagen stödjer du vår unika roll att vara en medicinsk röst för nedrustning. Du får fyra tidningar om året, kan om du vill engagera dig lokalt eller nationellt. För studenter och associerade medlemmar är avgiften oförändrad. Tyvärr blev det ett fel i utskicket till er medlemmar som gick ut i november, där stod den gamla avgiften kvar. Betala gärna den nya!

Som vi rapporterat om i tidigare nummer så har vi sett indikationer från regeringen att allt stöd till den svenska fredsrörelsen kommer att stoppas. För oss innebär det att ungefär hälften av alla våra årliga intäkter riskerar att försvinna på ett bräde. Detta hotar vår idoga kamp och att vår höga röst mot kärnvapen kraftigt tystas.

Så tack för att du betalar din medlemsavgift och fortsätter stötta den humanitära rösten i nedrustningsdebatten!

Vad kan just du göra?

Värva en medlem, skänk en extra gåva eller anmäl ett regelbundet givande via autogiro. Stöd vår humanitära röst för en kärnvapenfri värld!

Läs mer på slmk.org/stod-oss eller kontakta medlem@slmk.org

Gåvor och stöd

Swish: 1239010901
Bankgiro: 901-0901

Genom vårt 90-konto är vi medlemmar i Svensk Insamlingskontroll samt branschorganisationen Giva Sverige. Det garanterar ett tryggt givande för dig.

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

giva
SVERIGE

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN

Avsändare:
Svenska Läkare mot Kärnvapen
Norrullsgatan 45
113 45 Stockholm
Sweden

STOPPA KÄRNVAPEN TILL SVERIGE!

Nu är Sverige på väg in i Nato. Vi har kontinuerligt krävt att regeringen ska ta avstånd från alliansens kärnvapen. Som ett absolut minimum måste regeringen på ett skriftligt och tydligt sätt förbjuda att kärnvapen kan föras in eller placeras på svenskt territorium! Finland har en lagstiftning mot detta och Norge har både en policy och skrivit in det i sitt försvarssamarbetsavtal med USA, medan Sverige inte vill ha några förbehåll.

Vi kräver att inga kärnvapen placeras på svenskt territorium!

Används kärnvapen står sjukvården maktlös. Använd din röst, skänk en gåva i jul och stärk den humanitära rösten mot kärnvapen!

Swish 123 901 09 01

SVENSKA LÄKARE
MOT KÄRNVAPEN